

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Володимира Даля
Кафедра економіки і підприємництва

Затверджую

Голова приймальної комісії
О.В. Поркуян
« » 2017 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для осіб, які вступають на навчання за освітньо-професійними програмами
підготовки БАКАЛАВРІВ
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»,
спеціалізація «Управління персоналом та економіка праці»
на базі раніше здобутого рівня молодшого спеціаліста

Севєродонецьк, 2017

Пояснювальна записка складається з:

- програми фахових вступних випробувань;
- вимог до рівня підготовки вступників;
- переліку рекомендованої літератури;
- критеріїв оцінювання;
- порядку проведення фахового вступного випробування.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

проф., д.е.н. Чернявська Є.І.

доц., к.е.н. Гнатенко Ірина Анатоліївна

1. Програма фахового вступного випробування

Фахові вступні випробування включають перевірку знань, набутих у середньому спеціальному навчальному закладі з наступних дисциплін.

Ринок праці. Визначення категорії "ринок праці". Основні суб'єкти та об'єкти на ринку праці. Умови виникнення та ефективного функціонування ринку праці. Види ринку праці. Моделі ринку праці. Функції ринку праці. Державне регулювання зайнятості. Регулювання зайнятості в різних моделях ринку праці, механізми регулювання зайнятості. Соціальний захист від безробіття, статус безробітного, моделі захисту від безробіття, принципи розрахунку допомоги по безробіттю, принципи та нормативно-правове забезпечення державного регулювання зайнятості в Україні. Напрями запобігання безробіттю. Інформаційне забезпечення державного регулювання зайнятості. Поняття жорсткості та гнучкості ринку праці, гнучкість витрат на робочу силу, гнучкі форми зайнятості та використання робочого часу, організаційно-правові аспекти жорсткості ринку праці. Міжнародна трудова міграція. Міжнародна організація праці та її напрями діяльності.

Економіка праці і соціально-трудові відносини. Соціально-трудові відносини та їх сутність. Еволюція поглядів на категорію «праця». Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства. Структура і показники оцінки трудового потенціалу. Соціально-трудові відносини як система. Суперечності у соціально-трудових відносинах. Соціальне партнерство та його функціонування в Україні. Структура, механізм функціонування та регулювання ринку праці. Соціально-трудові відносини зайнятості. Організація і нормування праці. Трудовий процес: сутність, класифікація та його раціоналізація. Якість норм праці. Аналіз використання норм праці та порядок їх перегляду. Продуктивність та ефективність праці. Політика доходів та оплати праці. Методичні основи планування продуктивності праці. Аналіз, звітність і аудит у сфері праці. Моніторинг соціально-трудої сфери як інструмент регулювання соціально-трудових відносин. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин.

Економічна теорія. Предмет, методи та функції економічної теорії. Етапи розвитку економічної теорії. Відносини власності. Економічні інтереси. Економічні системи та їх характеристики. Теорія грошей. Ринкова

економіка. Попит та пропозиція. Теорія ринкової рівноваги. Державне регулювання зайнятості та безробіття. Інфляція, види та методи боротьби. Монополія та конкуренція. Теорія грошей та грошовий обіг. Державне регулювання на національній економіці. Глобалізація економіки. Структура ринку, ринкова інфраструктура. Доходи та їх розподіл в економіці. Крива Лоренца. Проблема диференціації доходів суспільства.

Історія економіки та економічної думки. Предмет, методологія та завдання історії економіки та економічної думки. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій. Господарство та економічна думка Середньовіччя. Формування передумов ринкової економіки в Європі (XVI–I пол. XVII ст.). Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (II пол. XVII–I пол. XIX ст.). Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (II пол. XIX–поч. XX ст.). Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрями економічної думки в Україні (II пол. XIX–поч. XX ст.). Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку Європейської цивілізації (I пол. XX ст.). Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом НТР (II пол. XX ст.). Світове господарство та основні напрями економічної думки на етапі ІТР (кін. XX–поч. XXI ст.). Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці. Формування засад ринкового господарства в Україні (90-ті рр. XX–поч. XXI ст.).

Макроекономіка. Предмет, методи та функції макроекономіки. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Макроекономічна модель кругообороту ресурсів, продуктів і доходів. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Споживання, заощадження та інвестиції. Ринок благ та його рівновага. Ринок грошей і проблеми його рівноваги. Макроекономічна нестабільність. Циклічність економічного розвитку. Інфляція та безробіття. Економічне зростання. Держава в системі макроекономічного регулювання. Грошово-кредитна політика. Фіскальна політика. Макроекономічна політика у відкритій економіці.

2. Вимоги до рівня підготовки вступників

Вступник повинен:

Знати:

- основні етапи розвитку економічної теорії;
- сутність соціально-трудових відносин та показники трудового потенціалу;
- поняття і категорії ринку праці;
- можливості використання показників при аналізі ситуації на ринку праці;
- процес формування ринкової кон'юнктури;
- порядок формування на підставі статистичних даних найважливіших показників, що характеризують зайнятість та безробіття населення;
- принципи організації та ведення бухгалтерського обліку і складання бухгалтерської звітності на підприємствах, що працюють на засадах комерційного розрахунку;
- основні законодавчі та нормативні акти, які регламентують ведення бухгалтерського обліку;
- основи контрольно-ревізійної роботи і аудиторської діяльності, методика, технологію і організацію її виконання;
- сутність і методики економічного аналізу господарської діяльності підприємств різних галузей господарювання.

Уміти:

- застосовувати на практиці методичні прийоми бухгалтерського обліку для відображення стану і змін у майні підприємства, його господарських процесів, їх результатів (скласти первинний документ, зробити бухгалтерське проведення, виконати основну процедуру бухгалтерського обліку);
- накопичувати інформацію про витрати підприємства різних галузей за різними ознаками і визначати собівартість продукції; надавати керівництву інформацію для управління витратами;
- складати бухгалтерську звітність (фінансову і податкову);
- виявляти помилки і порушення чинного законодавства;
- застосовувати методику економічного аналізу у практичній діяльності.

3. Перелік рекомендованої літератури

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: підручник / За ред. В.Д.Базилевича. – 4 – те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 743 с.
2. Базилінська О. Я. Макроекономіка: Навч. пос./2-ге видання, випр. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 442 с.
3. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка) : Навч. пос. 2-ге вид. перероб. та доп. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 688 с.
4. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка. Практикум: навч. посібник для студ. вищих навч. закладів/ Г.Е. Гронтковська, А.Ф. Косік. – К.: Центр учбової літератури, 2011. - 401 с.
5. Економічна теорія. Політекономія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. — К.: Знання, 2012. — 206 с.
6. Економічна теорія: вступ, макроекономіка, мікроекономіка: Навч. посібник/ За ред. О.Ватаманюка — Львів: «Інтелект-Захід», 2011.
7. Економічна теорія: Макроекономіка: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича - К.: Знання, 2012. – 206с.
8. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» [Електронний ресурс] Режим доступу:[http: www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)].
9. Закон України «Про зайнятість населення» [Електронний ресурс] Режим доступу:[http: www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)].
10. Історія економіки та економічної думки: навч. посібник / Г.В. Стадник, В.П. Решетило, С.І. Штефан; Рекомендовано Міністерством освіти і науки України. - Харк. нац. ун-т. міськ. госп-ва імені О.М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ імені О.М. Бекетова, 2014. – 270 с.
11. Історія економічних вчень: навч. посібник / за ред. В. В. Кириленка. - Вид. 2-ге, випр. і доп. - Тернопіль:Економічна думка, 2008. - 252 с.
12. Калініченко О. В. Макроекономіка. Практикум : навч. посіб. / О. В. Калініченко, О. Д. Плотник. — К. : ЦУЛ, 2010. — 656 с.
13. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс] Режим доступу:[http: www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)].
14. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Пер. с англ. Изд. 16-е – М.: ИНФРА-М, 2008. – 514 с.
15. Макроекономіка: навч. посіб. / за заг. ред. проф. М. І. Макаренка; [уклад. : М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Д. В. Олексіч та ін.]. - К.: "Центр учбової літератури", 2014. - 216 с.
16. Мацелюх Н. П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка: навч. посібник для самост. підгот. до курс. екзаменів та компл. держ. екзамену з економ. теорії / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко. - 2-ге вид., перероб. та доп. - К.: Центр учбової літератури, 2014. - 382 с.

17. Політична економія. Підручник / За ред. В.Г. Федоренко. – К.: Алерта, 2015. – 487 с.
18. Політична економія: Підручник / За ред. Ніколенко Ю.В. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 632 с
19. Щетинін А.І. Політична економія. Підручник. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 480 с.
20. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Учебник - 19-е изд.,англ. /Макконнелл К.Р., Брю С.Л., Флинн Ш.М. – М.: НИЦ ИНФРА-М, 2015. – 1028 с.
21. Экономическая теория: политэкономия: Учебник/ Под ред. В.Д. Базилевича. – М.: Рыбари; К.: Знання, 2009. – 870 с.
22. Юхименко, П. І. Економічна історія: навч. посіб. – 2-ге вид., стер. / П. І. Юхименко, П. М. Леоненко. – К. : Знання-Прес, 2008. –567 с.
23. Юхименко, П. І. Економічна історія: навч. посіб. – 2-ге вид.,стер. / П. І. Юхименко. – К. : Вікар, 2006. – 341 с.

4. Критерії оцінювання

Оцінювання рівня підготовки, тобто знань і умінь вступника, відбувається на підставі наступних критеріїв:

1. Правильність відповіді;
2. Ступінь усвідомлення програмного матеріалу;
3. Вміння користуватись засвоєним матеріалом.

Результати фахового вступного випробування оцінюються за 12-ти бальною шкалою з урахування вищезазначених критеріїв за наступною шкалою:

Таблиця 1

Рівень підготовки	Вимоги рівня підготовки згідно критеріям оцінювання	Відповідність умінь та знань вступника рівню підготовки	Бал за 12-ти бальною системою
Високий	Вступник глибоко і в повному обсязі володіє програмним матеріалом, грамотно, вичерпано та логічно викладає його в усній або письмовій формі. При цьому знає рекомендовану літературу, виявляє творчий підхід і правильно обгрунтовує прийняти рішення, добре володіє різносторонніми вміннями та навичками при виконанні практичних задач	Вище середнього рівня вимог	12
		На середньому рівні вимог	11
		Нижче середнього рівня вимог	10
Середній	Вступник знає програмний матеріал, грамотно і за суттю викладає його в усній або письмовій формі, припускаючи незначні неточності в доказах, трактовці понять та категорій. При цьому володіє необхідними вміннями та навичками при виконанні практичних задач	Вище середнього рівня вимог, але нижче попереднього	9
		На середньому рівні вимог	8
		Нижче середнього рівня вимог	7

Рівень підготовки	Вимоги рівня підготовки згідно критеріям оцінювання	Відповідність умінь та знань вступника рівню підготовки	Бал за 12-ти бальною системою
Достатній	Вступник знає тільки основний програмний матеріал, допускає неточності, недостатньо чіткі формулювання, непослідовність у викладанні відповідей в усній або письмовій формі. При цьому нетривке володіння вміннями та навичками при виконанні практичних занять	Вище середнього рівня вимог, але нижче попереднього	6
		На середньому рівні вимог	5
		Нижче середнього рівня вимог	4
Низький	Вступник не знає значної частини програмного матеріалу. При цьому допускає принципові помилки в доказах, трактовці понять та категорій, виявляє низьку культуру оформлення знань, не володіє основними вміннями та навичками при виконанні практичних задач.	Вище середнього рівня вимог, але нижче попереднього	3
		На середньому рівні вимог	2
		Нижче середнього рівня вимог	1
Дуже низький	Знання та вміння з програмного матеріалу практично відсутні		0

Низький та дуже низький рівень підготовки є недостатніми для участі у рейтинговому конкурсі на зарахування.

5. Порядок проведення фахового вступного випробування

Фахове вступне випробування для вступу на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» проводиться у формі тестування.

- Для проведення тестування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів.
- Список допущених до тесту ухвалюється рішенням атестаційної комісії, про що складається відповідний протокол, який передається до приймальної комісії.
- Тестування проводиться згідно з розкладом вступних випробувань, які передаються до приймальної комісії.
- Для проведення тестування головами атестаційних комісій попередньо готуються переліки питань відповідно до «Програми фахових вступних випробувань». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється засобами наочної інформації на інформаційних стендах структурного підрозділу університету.
- На тестуванні вступник з'являється з паспортом, при пред'явленні якого, він отримує «Тестове завдання».
- Тестових завдань у випробуванні 12, кожне тестове завдання оцінюється у 1 бал. Результати тестування оцінюються за 12-бальною шкалою і відмічаються у «Тестовому завданні».
- Рівень знань вступника за результатами тестування заноситься також до відомості і підтверджується підписами членів комісії. Відомість оформляється одночасно з «Тестовим завданням» вступника і передається до приймальної комісії.

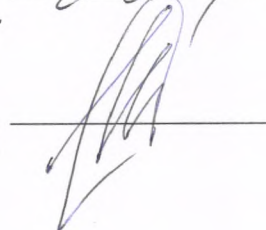
Заяву про апеляцію вступник може подати в день оголошення результатів до 17.00 години

Голова фахової атестаційної комісії

доц. Галгаш Р. А.

Член фахової атестаційної комісії

доц. Івченко Є. А.